HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2021. április 22.[1]

**C-186/18. sz. ügy**

**José Cánovas Pardo SL**
**kontra**
**Club de Variedades Vegetales Protegidas**

(a Tribunal Supremo [legfelsőbb bíróság, Spanyolország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Közösségi növényfajta-oltalom – 2100/94/EK rendelet – 96. cikk – A rendelet 94. és 95. cikkében említett cselekmények elévülése – Hároméves határidő – Egymást követő cselekmények – Időben ismétlődő cselekmények – Kezdő időpont *(dies a quo)* – A közösségi oltalom megadásának időpontja – A cselekményről és a jogsértő kilétéről való tudomásszerzés időpontja – A szóban forgó magatartással való felhagyás időpontja – Az elévülés joghatásai – A három évnél régebben elkövetett cselekményekre való korlátozás”

## I. Bevezetés

1. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2100/94/EK rendelet[2] 96. cikkének értelmezésére irányul.

2. E kérelmet a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság és a José Cánovas Pardo SL nevű társaság (a továbbiakban: Pardo) között, az utóbbi által a Nadorcott fajtához tartozó mandarinfáknak a jogosult[3] hozzájárulása nélküli hasznosítása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

3. Közelebbről, a Pardo kizárólag az elévülés kérdésére vonatkozóan nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a kérdést előterjesztő bírósághoz. E tekintetben az alapügyben a jogosult hagyta lejárni a 2100/94 rendelet 96. cikkében előírt hároméves határidőt. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a Pardóval szembeni kereset benyújtásának időpontjában a jogosultnak több mint három éve tudomása volt a jogait sértő cselekményekről és a jogsértő személyének kilétéről.

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló, 1994. július 27-i tanácsi rendelet (HL 1994. L 227., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 16. kötet, 390. o.).

[3] Az egyszerűség kedvéért e bevezetés keretében a „jogosult” kifejezést használom. Az alapeljárás tényállása bonyolultabb: a jogosult ugyanis kizárólagos engedélyt adott a Carpa Dorada SA nevű társaságnak, amely jogainak kezelését a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaságra bízta. Lásd a jelen indítvány 14. pontját.

4. A Bíróság elé terjesztett kérdések azon következmények meghatározására irányulnak, amelyeket e hároméves határidő lejártából kell levonni.

5. Az alábbiakban kifejtett okokból azt javaslom a Bíróságnak, hogy az előterjesztett kérdésekre olyan választ adjon, amely szerint ezen elévülés joghatásai az időben elhúzódó cselekmények esetében kizárólag a három évnél régebben elkövetett cselekményekre terjednek ki. Más szóval, a jogosult továbbra is jogosult a 2100/94 rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek benyújtására a legutolsó három év során elkövetett cselekmények tekintetében.

## II. Jogi háttér

6. A 2100/94 rendelet „Bitorlás” című 94. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A jogosult jogosan indíthat pert az alábbiak ellen a jogbitorlás megakadályozása, arányos kártérítés [helyesen: méltányos díjazás] fizetése vagy mindkettő érdekében:

a) aki a 13. cikk (2) bekezdésében megjelölt tevékenységeket közösségi növényfajta-oltalmi jogot elnyert fajta esetében jogosulatlanul folytatja;

vagy

b) aki elmulasztja a fajtanévnek a 17. cikk (1) bekezdése szerinti helyes használatát, vagy elmulasztja közölni a 17. cikk (2) bekezdésében foglalt információkat;

vagy

c) aki a 18. cikk (3) bekezdésében foglaltakkal ellentétesen használja olyan fajta fajtanevét, amely a közösségi növényfajta-oltalmi jogot elnyerte, vagy azzal összetéveszthető megjelölést használ.

(2) Aki szándékosan vagy gondatlanul elköveti [helyesen: követi el] a fentieket, a jogosultnak a nevezett tevékenység eredményeképpen bekövetkező minden egyéb kára vonatkozásában kártérítésre kötelezhető. Kevésbé súlyos gondatlanság esetén a fenti követelés a gondatlanság mértéke arányában csökkenthető, de a csökkentés nem lehet olyan mértékű, hogy a kártérítési követelés összege a jogbitorlást elkövetett [helyesen: jogsértő] személy oldalán keletkezett előnyök értékét ne érje el.”

7. E rendelet 95. cikke a következőket mondja ki:

„A jogosult megfelelő kártérítést [helyesen: méltányos díjazást] követelhet mindazon személyektől, akik a közösségi növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtásának közzététele és az oltalom megadása között eltelt időszak során olyan cselekményt végeztek, amelyre ezt követően nem lett volna jogosultságuk.”

8. Az említett rendelet 96. cikke értelmében:

„A 94. és 95. cikk szerinti követelések lejárnak a közösségi növényfajta-oltalmi jog jogerős megadásának napját követő három év elteltével, ha a jogosult tud a tevékenységről és az azért felelős személy kilétéről, vagy – ilyen ismeret hiányában – az érintett tevékenység befejezését követő harminc év múltán [helyesen: A 94. és 95. cikk szerinti követelések a közösségi növényfajta-oltalom jogerős megadásának napját, illetve azon időpontot követő három év

elteltével évülnek el, amikor a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő személyének kilétéről, ilyen tudomásszerzés hiányában pedig a cselekmény elkövetésétől számított harminc év elteltével].”

## III. A Nadorcott mandarinfafajta közösségi oltalmáról

9. A Nadorcott mandarinfafajta közösségi növényfajta-oltalmával kapcsolatos jogvitának az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban ismertetett előzményei a következőképpen foglalhatók össze.

10. A Nador Cott Protection SARL nevű társaság 1995. augusztus 22-én közösségi oltalmat igényelt erre a növényfajtára a Közösségi Növényfajta-hivataltól (a továbbiakban: CPVO). E kérelmet 1996. február 22-én tették közzé a CPVO Hivatalos Értesítőjében.

11. 2004. október 4-én a CPVO megadta a közösségi oltalmat. E határozatot a CPVO 2004. december 15-i Hivatalos Értesítőjében tették közzé.

12. 2005. április 14-én a Federación de Cooperativas Agrícolas Valencianas (valenciai mezőgazdasági szövetkezetek szövetsége, Spanyolország) az oltalmat megadó határozattal szemben felfüggesztő hatályú fellebbezést nyújtott be a CPVO fellebbezési tanácsához. E fellebbezést a 2005. november 8-i, a Közösségi Növényfajta-hivatal Hivatalos Értesítőjében 2006. február 15-én közzétett határozattal elutasították.

13. 2006. március 21-én a valenciai mezőgazdasági szövetkezetek szövetsége keresetet nyújtott be az Európai Unió Törvényszékéhez ez utóbbi határozattal szemben, ezúttal felfüggesztő hatály nélkül. A Törvényszék e keresetet a 2008. január 31-i Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana kontra CPVO – Nador Cott Protection (Nadorcott)[4] ítéletével elutasította.

## IV. Az alapeljárás tényállása, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

14. Bár a Nador Cott Protection a Nadorcott mandarinfafajtára vonatkozó jogok jogosultja, a Carpa Dorada nevű társaság kizárólagos hasznosítási joggal rendelkezik e növényfajta tekintetében. A Carpa Dorada jogainak kezelését 2008. december 12-ig a Gestión de Licencias Vegetales-re (a továbbiakban: GESLIVE), majd a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaságra bízta.

15. 2006-tól a Pardo egy, a Nadorcott fajtához tartozó mandarinfákból (4457 fa) álló ültetvényt üzemeltet egy földparcellán, Alhama de Murcia (Spanyolország) településen.

16. 2007. október 30-án a GESLIVE felszólítást intézett a Pardóhoz, amely arra kötelezte ez utóbbit, hogy hagyja abba ezen növényfajta hasznosítását, míg nem kér megfelelő engedélyt.

[4] T-95/06, EU:T:2008:25.

17. 2011. március 30-án a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság újabb értesítést küldött a Pardónak annak érdekében, hogy ez utóbbi – abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy a Nadorcott fajtához tartozó mintegy 5000 mandarinfát tartalmazó ültetvényen végez hasznosítást – hagyja abba ezt a hasznosítást.

18. 2011. novemberben a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság a Juzgado de lo Mercantiltól (kereskedelmi bíróság, Spanyolország) ideiglenes intézkedések meghozatalát kérte a bitorlás megállapítása érdekében.

19. A Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság keresetet nyújtott be a Pardo ellen annak érdekében, hogy a bíróság állapítsa meg a Nadorcott növényfajtán fennálló jogainak az ideiglenes oltalom időszaka alatt (1996. február 26-tól 2006. február 15-ig) történő bitorlását.[5] Azt is kérte, hogy a Pardót kötelezzék észszerű, 17 500 euró összeg (héa nélkül) megtérítésére.

20. Ezenkívül a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság bitorlási keresetet indított a 2006. február 15-ét követő hasznosítási cselekmények miatt. Konkrétan a Nadorcott fajtán fennálló jogok bitorlásának megállapítását kérte ettől az időponttól a tevékenységek abbahagyásáig. Kérte továbbá a Pardo arra való kötelezését, hogy hagyja abba a növényfajta jogosultjának engedélye nélkül végzett hasznosítási tevékenységet; e növényfajtának a birtokában lévő minden anyagát távolítsa el vagy adott esetben semmisítse meg; részére fizessen 35 000 euró összegű (héa nélkül) kártérítést, valamint az ítélet bevezető és rendelkező részét a saját költségén tegye közzé.

21. A Juzgado de lo Mercantil (kereskedelmi bíróság) elutasította e keresetet azzal az indokkal, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított hároméves elévülési idő lejárt. Érvelésének alátámasztására e bíróság megállapította, hogy a jogosultnak legalább 2007. október 30., vagyis a GESLIVE által a Pardónak küldött felszólítás óta tudomása volt a Pardo által végzett hasznosítási cselekményekről.

22. A Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be az Audiencia Provincial de Murciához (murciai tartományi bíróság, Spanyolország). E bíróság megállapította egyrészt, hogy a bitorlási cselekmények időben ismétlődtek, másrészt pedig, hogy az elévülés 2009 novemberében, az ideiglenes intézkedések elfogadásával megszakadt. Következésképpen az említett bíróság úgy ítélte meg, hogy kizárólag az ezen ideiglenes intézkedések elfogadását megelőzően három évnél régebben elkövetett hasznosítási cselekmények évültek el.

23. Az ügy érdemét illetően az Audiencia Provincial de Murcia (murciai tartományi bíróság) megállapította, hogy a Pardo nem vitatta sem a hasznosítást, sem pedig a növényfajta-oltalom jogosultja hozzájárulásának hiányát, hanem csak a kártérítést. E tekintetben e bíróság a bitorlásnak, valamint az ideiglenes oltalomnak megfelelő kártérítés fedezése érdekében a 7 euró/fa összeget alkalmazta, amely összesen 31 199 euró végösszeget eredményezett. Ezenkívül arra kötelezte a Pardót, hogy hagyja abba a bitorlási tevékenységeket, és e növényfajtának a birtokában lévő minden anyagát távolítsa el vagy adott esetben semmisítse meg, ideértve a betakarított terményt is, valamint az ítélet bevezető és rendelkező részét a saját költségén tegye közzé.

[5] Mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz egyéb pontosítást, feltételezem, hogy e keresetet a 2011 novemberében benyújtott ideiglenes intézkedések iránti kérelmet követően nyújtották be.

24. A Pardo felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Tribunal Supremóhoz (legfelsőbb bíróság, Spanyolország), amelyben vitatta a 2100/94 rendelet 96. cikkének fellebbviteli bíróság általi, elévülésre vonatkozó értelmezését.

25. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) hangsúlyozza, hogy e tekintetben különbséget tett a valamely adott időpontban megvalósított és az időben elhúzódó vagy „folyamatos” bitorlási tevékenységek között. E bíróság egy nemrégiben hozott védjegyjogi tárgyú ítéletre hivatkozik, amelyben azt állapította meg, hogy ha a bitorlás folyamatos magatartás eredménye, az elévülési idő kezdete mindaddig meghosszabbodik, amíg a bitorlás továbbra is fennáll vagy újból megismétlődik. A kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ez az értelmezés átültethető-e a 2100/94 rendelet 96. cikkére.

26. Az alapeljárást illetően a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy egyrészt több mint három év telt el azóta, hogy a jogosult tudomást szerzett a jogainak megsértésével megvalósított cselekményekről és a jogsértő kilétéről, másrészt pedig, hogy a bitorlási cselekmények a 2100/94 rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek benyújtásának időpontjában is fennálltak. E körülményekre tekintettel e bíróság arra keresi a választ, hogy az e rendelet 96. cikkében említett elévülés az alábbiak közül melyikre vonatkozik:

– a jogosult jogait sértő valamennyi cselekmény, amely esetben a benyújtott keresetek teljes egészükben elfogadhatatlanok lennének, vagy

– kizárólag az említett 96. cikkben előírt hároméves határidőn túl elkövetett cselekmények, amely esetben a keresetek elfogadhatók lennének az elmúlt három év során elkövetett cselekmények tekintetében.

27. E körülmények között a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a [2100/94] rendelet 96. cikkével e rendelkezés azon értelmezése, amely szerint amennyiben a közösségi növényfajta-oltalom megadásától számított hároméves határidő letelt, a jogosult tud a bitorlási tevékenységről és az azért felelős személy kilétéről, a rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek elévülnek, annak ellenére, hogy a bitorlási tevékenységeket egészen a kereset benyújtásáig tovább folytatták?

2) Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni, hogy a [2100/94] rendelet 96. cikkének megfelelően az elévülésre csak a hároméves határidőn túl végzett konkrét bitorlási tevékenységek esetében kerülhet sor, azonban az utóbbi három éven belül végzett e tevékenységekre nem?

3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén ebben az esetben az abbahagyásra való kötelezés iránti kereset, valamint a kártérítési kereset csak az utolsó három éven belül végzett ezen utóbbi tevékenységeket illetően lehet sikeres?”

28. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság Hivatala 2018. március 9-én vette nyilvántartásba. Írásbeli észrevételeket az alapeljárás felei, a görög kormány és az Európai Bizottság nyújtott be.

29. A jelen ügyben folytatott eljárást a Bíróság elnöke 2019. február 13-i határozatával felfüggesztette a C-176/18. sz. Club de Variedades Vegetales Protegidas ügyben történő határozathozatalig.[6] Az ezen ítéletről 2020. január 10-én történt értesítést követően a kérdést előterjesztő bíróság úgy határozott, hogy fenntartja kérelmét.

## V. Elemzés

30. Előzetesen megjegyzem, hogy az alapeljárás tárgya az elévülés kérdésére korlátozódik. Egyrészt ugyanis a fellebbviteli bíróság előtt a Pardo nem vitatta sem a hasznosítást, sem a jogosult hozzájárulásának hiányát. Másrészt az általa a kérdést előterjesztő bírósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelem kizárólag az elévülésre vonatkozik.[7]

31. Ily módon, ellentétben a Club de Variedades Vegetales Protegidas üggyel,[8] a Bíróságnak nem kell értelmeznie a 2100/94 rendelet 13. cikkét az alapeljárásban szóban forgó cselekmények minősítése céljából.

32. Ami a jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett kérdéseket illeti, hangsúlyozom, hogy azok a 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabályra vonatkoznak, vagyis arra, amelynek értelmében a jogosult keresete a közösségi növényfajta-oltalom jogerős megadásának napját, illetve azon időpontot követő három év elteltével évül el, amikor a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő kilétéről.[9]

33. Emlékeztetek arra, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkében előírt elévülési szabályok nem a növényfajta-oltalom fennállását érintik, hanem csupán arra hatnak ki, hogy annak jogosultja indíthat-e keresetet az ezen oltalomból eredő kizárólagos jogait sértő személlyel szemben.

34. A feltett kérdések megválaszolása érdekében három értelmezést javasoltak a Bíróságnak.

35. Az első értelmezés szerint ilyen esetben a 2100/94 rendelet 96. cikkében említett elévülés a jogosult e rendelet 94. és 95. cikkében meghatározott kereseteinek *összességét* érinti, függetlenül a cselekmények elkövetésének időpontjától. Amennyiben a jogosult több mint három éve tudott mind a vitatott cselekményekről, mind a jogsértő kilétéről, minden lehetőségét elveszíti arra, hogy jogait vele szemben érvényesítse. Lényegében ez az elsőfokú bíróság által az alapügyben elfogadott,[10] valamint a Pardo által képviselt álláspont.

36. A második értelmezés szerint a jogosult által indított keresetek csak *részben évültek el*. Az elévülés joghatásai csak azokra a cselekményekre vonatkoznak, amelyeket több mint három évvel a 2100/94 rendelet 94. és 95. cikkében meghatározott keresetek benyújtását megelőzően követtek el. Lényegében ezt az álláspontot képviseli a görög kormány. Ez az értelmezés, legalábbis részben, egybevág a fellebbviteli bíróság által az alapeljárásban elfogadott megoldással is.[11]

6 2019. december 19-i ítélet (C-176/18, EU:C:2019:1131).

7 Lásd a jelen indítvány 23. és 24. pontját.

8 2019. december 19-i ítélet (C-176/18, EU:C:2019:1131).

9 Az e rendelkezésben megállapított második elévülési szabály szerint e keresetek a szóban forgó cselekmény elkövetésétől számított harminc év alatt évülnek el, amennyiben a jogosult nem szerzett tudomást a cselekményről és a jogsértő kilétéről.

10 Lásd a jelen indítvány 21. pontját.

11 Lásd a jelen indítvány 22. pontját. A kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk alapján a fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy kizárólag az elévülés ideiglenes intézkedések elfogadása által kiváltott megszakadását három évvel megelőzően elkövetett cselekmények évültek el. Mivel a Bírósághoz e tekintetben nem intéztek kérdést, és mivel e tárgyban semmilyen más információt nem kapott, nem tud állást foglalni az elévülés esetleges megszakadásának fennállásáról.

37. Végül, a harmadik értelmezés szerint a 2100/94 rendelet 94. és 95. cikkében meghatározott keresetek *egyáltalán nem évülnek el*, tekintettel arra, hogy a jogosult jogainak megsértésével elkövetett cselekmények az említett keresetek benyújtásának időpontjában is fennállnak. A jogosult érvényesíthetné a jogait valamennyi vitatott cselekmény tekintetében, ha a jogsértő (az alapeljárásban a Pardo) azokkal még mindig nem hagyott fel.[12] Lényegében ez a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság által képviselt álláspont.

38. Először is azzal kezdeném, hogy ezt a harmadik értelmezést (az elévülés hiánya), a 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabályban előírt kezdő időpont *(dies a quo)* kérdését megvizsgálva, elvetem.

39. Ezt követően ismertetem azokat az indokokat, amelyek miatt ezen elévülési szabály *hatásai* kérdésének vizsgálata során a második értelmezést (részleges elévülés) kell elfogadni, nem pedig az első értelmezést (teljes elévülés).

### *A. A 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabály által előírt kezdő időpontról (dies a quo) (első kérdés)*

40. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabályban meghatározott hároméves határidő megkezdődhet-e akkor, ha a jogosult jogait sértő cselekményekkel nem hagytak fel.

41. A 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabály szerint a jogosult igényei a közösségi növényfajta-oltalom jogerős megadásának napját, illetve azon időpontot követő három év elteltével évülnek el, amikor a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő kilétéről.

42. Ily módon a kezdő időpont avagy *dies a quo* az az időpont, amikor teljesül e két feltétel: egyrészt a közösségi növényfajta-oltalmat megadták; másrészt a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő kilétéről.

43. Konkrétabb megfogalmazásban, amint azt a görög kormány is hangsúlyozta, a hároméves elévülési idő egyrészt a közösségi oltalom megadása, másrészt pedig a jogosultnak a cselekményről és a jogsértő kilétéről való tudomásszerzése közül *a legutoljára bekövetkező esemény* időpontjától kezdődik.

44. Az alapeljárás összefüggésében az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e két feltétel legkésőbb 2007. október 30-án teljesült. A CPVO fellebbezési tanácsa ugyanis 2005. november 8-i, 2006. február 15-én közzétett határozatával elutasította a közösségi növényfajta-oltalom megadásával szembeni felfüggesztő hatályú fellebbezést.[13] Egyébiránt a GESLIVE 2007. október 30-án intézte az első felszólítást a Pardóhoz, amelyben felszólította, hogy hagyjon fel e fajta hasznosításával.[14]

45. Ennek pontosítását követően véleményem szerint nyilvánvaló, hogy a Bíróságnak javasolt harmadik értelmezés, amely szerint az elévülési idő nem kezdődhet meg a vitatott cselekmények megszünte előtt, a 2100/94 rendelet 96. cikkében foglalt első elévülési szabály átírását jelentené.

[12] Lásd a jelen indítvány 25. pontját.

[13] Lásd a jelen indítvány 12. pontját.

[14] Lásd a jelen indítvány 16. pontját.

46. Ez az első szabály ugyanis egyáltalán nem utal a vitatott cselekmények megszüntének időpontjára. E megállapítás önmagában elegendő ezen értelmezés elutasításához, amely a gyakorlatban ahhoz vezetne, hogy a *dies a quo* meghatározása céljából egy harmadik feltételt vezetnének be: az lenne szükséges, hogy az oltalmat megadják, a jogosultnak tudomása legyen a cselekményekről és a jogsértő kilétéről, továbbá hogy *az említett cselekményekkel felhagyjanak*.

47. Hozzáteszem, hogy ez az értelmezés ellentétes lenne az elévülési szabályok által követett jogbiztonság céljával, amint arra a görög kormány helyesen hivatkozik. Az elévülési idők célja ugyanis a jogbiztonság garantálása, amit a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata is megerősít.[15] A Bíróság többek között kimondta, hogy e feladat teljesítése érdekében az ilyen határidőt előre kell meghatározni, és az elévülési idő bármilyen analógia útján történő bármely alkalmazásának a jogalany számára kellőképpen előreláthatónak kell lennie.[16]

48. Márpedig a javasolt harmadik értelmezés ellentétes lenne a jogbiztonság követelményével, mivel a jogosultnak, amennyiben a vitatott cselekmények nem szűntek meg, *bármikor* joga lenne a 2100/94 rendelet 94. és 95. cikkében meghatározott keresetek benyújtására valamennyi ilyen cselekménnyel szemben, *függetlenül az elkövetésük időpontjától*.

49. Az alapeljárásban ez az értelmezés így lehetővé tenné a jogosult számára, hogy több évtizeden át hagyja, hogy a Pardo hasznosítsa a Nadorcott fajtához tartozó mandarinfákat, mielőtt a bíróság előtt megtámadná a jogait sértő *valamennyi* cselekményt.

50. Az ilyen értelmezés nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen lenne az elévülési szabályok által követett jogbiztonság céljával. E tekintetben hangsúlyozom, hogy a bitorló jóhiszeműen, vagyis anélkül is végezhette a neki felrótt cselekményeket, hogy tudta volna, hogy azok sértik a jogosult jogait.

51. Ezenkívül, rendszerszemléleti síkon hangsúlyozni kell a Bíróságnak javasolt harmadik értelmezés paradox következményét. A 2100/94 rendelet 96. cikkében foglalt második elévülési szabály, amely harmincéves elévülési időt ír elő, véleményem szerint ugyanis nem alkalmazható olyan esetben, mint az alapeljárásban tárgyát képező eset, mivel e szabály azt feltételezi, hogy a jogosultnak *nem volt tudomása* a vitatott cselekményekről és a jogsértő személyének kilétéről. Ily módon, ha elfogadnánk a Bíróságnak javasolt harmadik értelmezést, amely szerint a hároméves elévülési idő csak akkor kezdődik meg, amikor a vitatott cselekményekkel felhagytak, a hosszú időn keresztül fennálló cselekmények, amelyekről a jogosult tudomással bír, *soha nem évülnének el* sem az első szabály (amely a cselekmények abbahagyását feltételezi), sem a második szabály (amely a tudomás hiányát feltételezi) alapján.

52. A fentiekre tekintettel nem kétséges számomra, hogy e harmadik értelmezést el kell utasítani. A 2100/94 rendelet 96. cikkében előírt hároméves határidő kezdő időpontja nem köthető a szóban forgó cselekmények abbahagyásához: kizárólag a közösségi oltalom megadásának időpontja, és az az időpont az irányadó szempont, amikor a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő kilétéről.

[15] Lásd többek között: 2013. június 13-i Unanimes és társai ítélet (C-671/11–C-676/11, EU:C:2013:388, 31. pont); 2016. július 7-i Lebek ítélet (C-70/15, EU:C:2016:524, 55. pont); 2020. április 30-i Nelson Antunes da Cunha ítélet (C-627/18, EU:C:2020:321, 44. pont).

[16] Lásd: 2011. május 5-i Ze Fu Fleischhandel és Vion Trading ítélet (C-201/10 és C-202/10, EU:C:2011:282, 32. pont); 2019. január 23-i Fallimento Traghetti del Mediterraneo ítélet (C-387/17, EU:C:2019:51, 71. pont); 2019. március 5-i Eesti Pagar ítélet (C-349/17, EU:C:2019:172, 112. pont).

53. A teljesség kedvéért szeretném még pontosítani, hogy a jogosult „tudomásának” feltételét véleményem szerint úgy kell értelmezni, hogy az minden olyan helyzetre vonatkozik, amelyben a jogosult tudott vagy *tudnia kellett volna* a cselekményről és a jogsértő kilétéről. Ha ugyanis kizárólag a *tényleges* tudomásszerzés kritériumát alkalmaznánk, a jogosultnak lehetősége lenne arra, hogy határozatlan ideig eltolja az elévülés kezdő időpontját azáltal, hogy nem hajlandó tudomást venni a cselekményről és/vagy a jogsértő kilétéről. Az ilyen értelmezés nem fogadható el az elévülési szabály összes céljára, többek között az adós jogbiztonságára tekintettel sem.[17] Véleményem szerint kívánatos lenne, ha a 2100/94 rendelet 96. cikkének szövegét módosítanák annak érdekében, hogy az pontosabban tükrözze e feltétel valódi jelentését.

54. A fentiek alapján az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdést a következőképpen kell megválaszolni: A 2100/94 rendelet 96. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a hároméves határidő a legutoljára bekövetkező esemény időpontjától indul, azaz vagy a közösségi oltalom megadásának időpontjától, vagy attól az időponttól, amikor a jogosult tudomást szerez a cselekményről és a jogsértő kilétéről, függetlenül attól az időponttól, amikor a cselekményekkel esetlegesen felhagytak.

### *B. A 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított első elévülési szabály joghatásainak terjedelméről (második és harmadik kérdés)*

55. Együttesen vizsgálandó második és harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy ha az időben ismétlődő cselekmények tekintetében lejárt a hároméves határidő, az elévülés joghatásai kiterjednek-e valamennyi cselekményre, függetlenül azok elkövetésének időpontjától, vagy kizárólag az e rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek benyújtását megelőzően több mint három évvel korábban elkövetett cselekményekre.

56. Kezdjük a nyilvánvaló elemek felidézésével: a 2100/94 rendelet 96. cikkében megállapított elévülési szabályok csak a múltban elkövetett cselekmények tekintetében fejthetik ki hatásukat. Következésképpen az e rendelet 94. cikkének (1) bekezdése alapján a jogosult jogait sértő cselekmények *jövőbeli* abbahagyására való kötelezés érdekében benyújtott kereset nem évülhet el.

57. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés tehát ezen elévülés *múltbeli* joghatásai terjedelmének meghatározását igényli, különösen a méltányos díjazás megfizetésére irányuló keresetek (a 2100/94 rendelet 94. cikkének (1) bekezdése és 95. cikke) vagy a szándékosan vagy gondatlanul elkövetett cselekmények által okozott kár megtérítése iránti keresetek esetében (e rendelet 94. cikkének (2) bekezdése).

58. A gyakorlatban a következő kérdés merül fel: ha a jogosult hagyta eltelni a hároméves elévülési időt, teljes egészében elveszíti-e a jogát arra, hogy méltányos díjazás megfizetését és/vagy kárának megtérítését követelje a múltban elkövetett cselekményekért (ami megfelel a Bíróságnak javasolt első értelmezésnek[18]), vagy megőrzi ezt a jogot a legutóbbi, azaz az utolsó három évben elkövetett cselekmények vonatkozásában (ami a második értelmezésnek felel meg[19])?

[17] Lásd ebben az értelemben: Nelson Antunes da Cunha ügyre vonatkozó indítványom (C-627/18, EU:C:2019:1084, 46. pont). „[E]mlékeztetni kell arra, hogy az elévülési szabályok alapvető szerepet töltenek be a vagyonjogban. Az elévülés ugyanis a hitelező számára a követelése érvényesítésének lehetetlenségéhez vezet. Amint azt a Bíróság már megállapította, az elévülési szabályok azzal, hogy időbeli korlátot határoznak meg, az adós jogbiztonságát garantálják.”

[18] Lásd a jelen indítvány 35. pontját.

[19] Lásd a jelen indítvány 36. pontját.

59. Meg kell állapítanom, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkének megszövegezése nem dönti el kifejezetten ezt a kérdést, ellentétben a fent vizsgált kezdő időpont kérdésével.

60. Mindazonáltal több tényező szól a Bíróságnak javasolt második értelmezés mellett, amely szerint a jogosult megőrzi a jogát arra, hogy megtérítést követeljen az utolsó három évben végzett cselekményekért.

61. Először is, a 2100/94 rendelet 96. cikke a „cselekmény” elévülését írja elő, nem pedig az olyan magatartás elévülését, amelyet „cselekmények összessége” alkot. Az egyes szám használata annál is inkább fontos, mivel az e rendelet 94. és 95. cikkében meghatározott keresetek a leggyakrabban olyan különböző cselekmények összességére vonatkoznak, amelyek mindegyike sérti a jogosult jogait. [20]

62. Az egyes szám használata azt sugallja, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkének alkalmazásában *külön-külön* kell vizsgálni a jogosult jogait sértő cselekményeket. Így az elévülés joghatásainak meghatározása érdekében minden egyes cselekmény esetében külön-külön kell megvizsgálni, hogy letelt-e a hároméves elévülési idő.

63. A gyakorlatban a nemzeti bíróságnak minden egyes bitorlási cselekmény esetében meg kell vizsgálnia, hogy több mint három év telt-e el az egyrészt a közösségi oltalom megadásának időpontja, másrészt az azon időpont közül legutolsóként történt esemény óta, amikor a jogosult tudomást szerzett a cselekményről és a jogsértő kilétéről, azzal, hogy erre a tudomásszerzésre nem kerülhet sor a cselekmény elkövetése előtt.

64. Ez azt jelenti, hogy a 2100/94 rendelet 95. cikkében említett, az ideiglenes oltalom időtartama alatt elkövetett cselekmények a közösségi oltalom megadását követően elkövetett, e rendelet 94. cikkének tárgyát képező cselekmények előtt évülnek el.

65. Úgy tűnik számomra, hogy ezt a megoldást fogadta el a jogtudomány a növényfajta-oltalom területén. [21]

66. Másodszor, szeretném felhívni a figyelmet az ezzel ellentétes értelmezés gyakorlati következményeire, amely értelmezés szerint a 2100/94 rendelet 96. cikkében előírt hároméves határidő lejárta a jogosult jogait sértő *valamennyi* cselekményre kiterjedő elévülést eredményez, függetlenül az elkövetésük időpontjától.

67. A gyakorlatban, amint arra a Club de Variedades Vegetales Protegidas nevű társaság helyesen hivatkozott, ez az értelmezés olyan paradox eredményre vezetne, amelynek értelmében valamennyi *jövőbeli* bitorlási cselekmény elévülne, amennyiben olyan magatartás körébe tartozik, amelyről a jogosult már több mint három éve tudomást szerzett.

[20] Szemléltetésképpen, az a bitorló, aki a jogosult engedélye nélkül kívánja értékesíteni a Nadorcott fajtához tartozó mandarinfákat, a következő cselekményeket követheti el: a mandarinfák szaporítás céljára történő előkészítése; szaporítás mint olyan; forgalombahozatalra való felkínálás; forgalombahozatal céljából történő kivitel; forgalombahozatal mint olyan; a mandarinfák raktáron tartása a fent említett célokból. A 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése értelmében e cselekmények mindegyike sérti a jogosult jogait.

[21] H. Leßmann és G. Würtenberger, *Deutsches und europäisches Sortenschutzrecht*, Nomos, Baden Baden, 2009, (2. kiadás), 7. §, Rn. 102, 309. o.: „Bei wiederholten Verletzungshandlungen erfüllt jede einzelne Handlung den Tatbestand der Verletzung. Jede Einzelhandlung setzt damit gesondert die Verjährung des Unterlassungsanspruchs sowie des aus ihr fließenden Schadenersatzanspruchs in Lauf, sofern die weiteren Voraussetzungen – Kenntnis des Verletzten von der Verletzungshandlung und der Person des Verletzers – gegeben sind.” („Ismételt jogsértés esetén minden egyes cselekmény jogsértésnek minősül. Így minden egyes cselekmény külön megindítja a jogsértés abbahagyása iránti kereset és az abból eredő kártérítési kereset elévülését, amennyiben az egyéb előzetes feltételek – a jogosult tudomása a bitorlási cselekményről és a jogsértő kilétéről – teljesülnek.”)

68. Így az említett értelmezés szerint az alapeljárás keretében az a körülmény, hogy a jogosult hagyta eltelni a hároméves időtartamot az első, 2007. október 31-i felszólító levéltől számítva, elegendő ahhoz, hogy elveszítse minden lehetőségét arra, hogy a vitatott megatartás tekintetében a jogait érvényesítse, a jövőre nézve is, amennyiben e magatartás továbbra is fennáll.

69. Egy ilyen értelmezés véleményem szerint nehezen egyeztethető össze a közösségi növényfajta-oltalommal, amely egyszerre jelenti a 2100/94 rendelet tárgyát és célját.

70. Ezenkívül hangsúlyozom, hogy ez a veszély egyáltalán nem elméleti jellegű, mivel a növényfajta-oltalom területén a jogosult jogait sértő cselekmények között számos olyan van, amely tartósnak minősül. [22]

71. Harmadszor megjegyzem, hogy az általam javasolt értelmezés általánosan elfogadott a szabadalmi jog bitorlásának elévülésével kapcsolatban, amely hasonlóságokat mutat a növényfajta-oltalommal. [23]

[22] H. Leßmann és G. Würtenberger, *Deutsches und europäisches Sortenschutzrecht*, Nomos, Baden Baden, 2009, (2. kiadás), 7. §, Rn. 103, 309. o.: „Gerade im pflanzlichen Bereich erstrecken sich Verletzungshandlungen über lange Zeiträume. Pflanzen werden in der Regel nicht in Einzelexemplaren vermehrt, sondern in größerem Umfang. Dies gilt auch für Obstbäume, andernfalls wäre eine gewerbliche Nutzung ohne Lizenz vermehrter Pflanzen nicht rentabel. Insbesondere das Anbieten und der Verkauf von sortenschutzverletzendem Material kann sich deshalb gerade im Gehölzbereich über große Zeiträume erstrecken. Auch wenn durch eine einzige Handlung große Mengen sortenschutzrechtsverletzender Pflanzen vermehrt worden waren und somit im strafrechtlichen Sinn eine einzige Handlung darstellen, ist die kontinuierliche Abgabe solchen Materials über längere Zeiträume jedes Mal eine Verletzungshandlung. Mit jeder Einzelhandlung wird damit der Lauf der Verjährung ausgelöst." („Különösen a növényfajták ágazatában a bitorlási cselekmények hosszú időszakokra terjednek ki. A növényfajtákat általában nem egy példányban, hanem nagyobb számban szaporítják. Ez vonatkozik a gyümölcsfákra is; enélkül az engedély nélküli szaporított növényfajták kereskedelmi hasznosítása nem lenne kifizetődő. Így különösen a növényfajta-oltalmi jogot sértő anyagok felkínálása és értékesítése hosszú időszakokra is kiterjedhet, főként az erdőterületeken. Még ha egyetlen cselekménnyel is szaporítanak a növényfajta-oltalmi jogokat sértő nagyszámú növényt, ami így a büntetőjog szempontjából egyetlen cselekménynek minősül, ezen anyag hosszú időn keresztül történő folyamatos forgalmazása minden esetben bitorlást valósít meg. Minden egyes cselekmény megindítja tehát az elévülést."

[23] Lásd többek között N. Bouche, „La prescription en droit des obtentions végétales et autres satellites du brevet", *Propriétés Intellectuelles*, 68. sz., 2018. július, 34–39. o.: „A növényfajták nem képezhetik egyszerre szabadalmi oltalom és növényfajta-oltalom tárgyát, így ami szabadalmaztatható, az nem képezheti növényfajta-oltalom tárgyát, és fordítva. E radikális elválasztás ellenére a szabadalmi és a növényfajta-oltalmi jogok között van kapcsolat, illetve rokonság. Bár a növényfajták sajátosságainak megfelelő sajátos rendszer mellett döntöttünk, a két terület közös jellemzője, hogy technikai innovációkra vonatkozik (a szabadalmi jog végső soron az általános jog, a növényfajta-oltalmi jog pedig a fajták nemesítésére vonatkozó különös jog)."

72. Így a német,[24] francia[25] és belga[26] jogirodalom különösen azt hangsúlyozza, hogy a szabadalmi bitorlás vétségét „cselekmények sorozatának" kell tekinteni, nem pedig „egymást követő cselekményeknek".[27] Ez a megoldás lényegében megfelel az általam fent javasolt megoldásnak, amely abban áll, hogy a 2100/94 rendelet 96. cikkének alkalmazása szempontjából *elkülönülten* kell vizsgálni a jogosult jogait sértő cselekményeket.

73. Negyedszer, a teljesség kedvéért megjegyzem, hogy mind az európai uniós védjegyről szóló (EU) 2017/1001 rendelet,[28] mind pedig a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló (EU) 2015/2436 irányelv[29] tartalmaz egy „belenyugvás általi jogvesztésre" vonatkozó szabályt, amely lényegében megfelel a Bíróság számára javasolt első értelmezésnek[30] – amelyet fent elvetettem.

74. A 2017/1001 rendelet 61. cikkének (1) bekezdése és a 2015/2436 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése ugyanis azt írja elő, hogy az a jogosult, aki öt egymást követő éven át eltűrte egy későbbi védjegy használatát, noha tudomása volt e használatról, a továbbiakban nem kérheti annak törlését, kivéve, ha a védjegyet rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra.[31] Ezenkívül az említett rendelet 16. cikkének (1) bekezdése és 18. cikkének (1) bekezdése hozzáteszi, hogy a jogosult ilyen esetben már nem tilthatja meg e védjegy használatát védjegybitorlási perben.

75. Ily módon a védjegyjog tartalmaz egy olyan szabályt, amely azt írja elő, hogy a jogosultnak nincs lehetősége eljárni, *a jövőben sem*, sem törlési eljárás, sem védjegybitorlási kereset keretében, amennyiben a későbbi védjegy használatáról való tudomásszerzéstől számított öt év eltelt.

[24] Lásd többek között G. Benkard, *Kommentar zum Patentgesetz* (C. H. Beck, München, 2015., (9. kiadás), 141. §, Rn. 6, 1906. o.: „Bei vergangenheitsbezogenen Ansprüchen setzen dagegen die einzelnen Schädigungen jeweils eigene Verjährungsfristen in Lauf, so dass jede schadenstiftende Handlung bzw. jeder schadenstiftende Teilakt verjährungsrechtlich separat zu betrachten ist. („A múlthoz kapcsolódó kérelmek esetében azonban a különböző károk saját elévülési időket indítanak meg, oly módon, hogy a kárt okozó valamennyi cselekményt vagy részcselekményt külön-külön kell megvizsgálni az elévülés szempontjából.")

[25] J. Passa, *Droit de la propriété industrielle, II*, *Brevets d'invention, protections voisines*, LGDJ, Párizs, 2013., 631. sz., 684. o.: „Mivel az ítélkezési gyakorlat a bitorlás deliktumát egymást követő cselekményekként (másként fogalmazva, a szóban forgó magatartás fennállásának időtartama alatt minden pillanatban megismétlődő cselekményként) értelmezi, az elévülési idő minden egyes cselekmény tekintetében külön az elkövetés időpontjától kezdődik, és nem pedig az egész tekintetében attól az időponttól kezdve, amikor a szóban forgó cselekmények megkezdődtek vagy megszűntek. Másként fogalmazva, minden egyes cselekmény a határidő kezdő időpontjának minősül a saját maga vonatkozásában. […] Ha a vitatott cselekmény időben elnyúlik, például valamely gép használata miatt, a felperes csak a hároméves határidőn belül elvégzett felhasználási cselekményekből eredő kár megtérítését követelheti."

[26] B. Remiche és V. Cassiers, *Droit des brevets d'invention et du savoir-faire: créer, protéger et partager les inventions au xxi^e siècle*, Larcier, Brüsszel, 2010., 574. o.: „A különböző bitorlási cselekmények azonban elkülönült jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménynek minősülnek, még akkor is, ha egy és ugyanazon személynek tudhatók be. Így a szabadalmaztatott termék gyártásából álló bitorlás az említett termék eladásra való felkínálásából álló szabadalombitorlástól függetlenül évül el."

[27] A. Casalonga, *Traité technique et pratique des brevets d'invention*, LGDJ, Párizs, 1949., 2. kötet, 1080. sz., 159. o.: „[Bitorlást megvalósító tárgyak előállítása esetén] egymást követő deliktumokról, nem pedig folytatólagos deliktumról van szó; következésképpen az elévülés az egyes bitorlások időpontjától kezdődik, nem pedig az utolsó cselekménytől."

[28] A 2017. június 14-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.).

[29] A 2015. december 16-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 71., 325. o.; HL 2016. L 110., 5. o.).

[30] Lásd a jelen indítvány 35. pontját.

[31] Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy négy feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy a belenyugvás határideje megkezdődjön a korábbi védjeggyel azonos, vagy ahhoz az összetéveszthetőségig hasonló későbbi védjegy használata esetén. Először is, a későbbi védjegynek lajstromozott védjegynek kell lennie, másodszor, bejelentésének a jogosultja részéről jóhiszeműen kell történnie, harmadszor, a későbbi védjegy használat tárgya kell, hogy legyen azon a területen, amelyben a korábbi védjegyet lajstromozták, és végül, negyedszer, a korábbi védjegy jogosultjának tudomása kell, hogy legyen a későbbi védjegynek a lajstromozását követő használatáról. Lásd a 2015/2436 irányelvet illetően: 2011. szeptember 22-i Budějovický Budvar ítélet (C-482/09, EU:C:2011:605, 54–58. pont). A 2017/1001 rendeletet illetően lásd: a Törvényszék 2012. június 28-i I Marchi Italiani és Basile kontra OHIM – Osra (B. Antonio Basile 1952) ítélete (T-133/09, EU:T:2012:327, 31. pont) és 2021. január 27-i Turk Hava Yollari kontra OHIM – Sky (skylife) ítélete (T-382/19, nem tették közzé, EU:T:2021:45, 49. pont).

76. E szabály létezése azonban nem kérdőjelezi meg az általam fent kifejtett érvelést, mégpedig a következő két okból.

77. Egyrészt e szabály létezése két, a védjegyjogra jellemző sajátossággal magyarázható, amelyeknek sem a szabadalmi jogban, sem a növényfajta-oltalmi jogban nincs megfelelője. Ellentétben ugyanis a szellemi tulajdonjogok e két utóbbi rendszerével, amelyek időtartama időben korlátozott,[32] a védjegyoltalom időtartama potenciálisan korlátlan, azzal, hogy a jogosultat terheli a védjegyoltalom tízévenkénti megújítása.[33] Ebből a szempontból a belenyugvás általi jogvesztés szabálya a védjegyoltalom esetlegesen korlátlan időtartamának mérsékléseként értelmezhető.

78. Ezenkívül e szabály fennállása a védjegy alapvető rendeltetésére tekintettel is indokolt, amely abban áll, hogy biztosítsa a fogyasztó vagy a végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru vagy szolgáltatás származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve ezáltal számára, hogy azt az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni a máshonnan származó áruktól vagy szolgáltatásoktól.[34] A belenyugvás általi jogvesztés bizonyos értelemben azt feltételezi, hogy a védjegy alapvető rendeltetése nem tölthető be, amennyiben a jogosult öt éven keresztül eltűrte az összetévesztés veszélyét hordozó későbbi védjegy használatát.

79. Másrészt hangsúlyozom, hogy a belenyugvás általi jogvesztés szabályára vonatkozóan mind a 2017/1001 rendelet, mind pedig a 2015/2436 irányelv kifejezett és részletes rendelkezéseket tartalmaz. Tekintettel annak a jogosult jogaira gyakorolt drasztikus következményeire, úgy vélem, hogy egy ilyen szabály létezése nem *vélelmezhető* egy a szellemi tulajdon oltalmára vonatkozó (másik) rendszerben. Ily módon, mivel a 2100/94 rendelet nem tartalmaz megfelelő rendelkezéseket, ebből azt a következtetést kell levonni, hogy a növényfajta-oltalom nem ismeri a belenyugvás általi jogvesztést.

80. A fentiek összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdést a következőképpen kell megválaszolni. A 2100/94 rendelet 96. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ha az időben ismétlődő cselekmények tekintetében a hároméves határidő lejárt, csak azok a cselekmények évülnek el, amelyeket az e rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek benyújtását megelőzően több mint három évvel követtek el.

81. Ennélfogva, a jogosult megőrzi az említett keresetek megindítására vonatkozó jogát az utolsó három év során elkövetett cselekmények tekintetében.

[32] A növényfajta-oltalmat illetően lásd a 2100/94 rendelet 19. cikkének (1) bekezdését, amely szerint ezen oltalom időtartama fák és szőlők esetében főszabály szerint 30 év, a többi fajta esetében pedig 25 év.

[33] Lásd a 2017/1001 rendelet 52. és 53. cikkét, valamint a 2015/2436 irányelv 48. és 49. cikkét.

[34] Lásd többek között: 1978. május 23-i Hoffmann-La Roche ítélet (102/77, EU:C:1978:108, 7. pont); 2019. január 31-i Pandalis kontra OHIM ítélet (C-194/17 P, EU:C:2019:80, 84. pont). Lásd továbbá: Trstenjak főtanácsnok Budějovický Budvar ügyre vonatkozó indítványa (C-482/09, EU:C:2011:46, 63. pont).

## VI. Végkövetkeztetés

82. A fenti megfontolások tükrében azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) által előterjesztett kérdésekre a következő válaszokat adja:

1) A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló, 1994. július 27-i 2100/94/EK tanácsi rendelet 96. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a hároméves határidő a legutoljára bekövetkezett esemény időpontjától indul, azaz vagy a közösségi oltalom megadásának időpontjától, vagy attól az időponttól, amikor a jogosult tudomást szerez a cselekményről és a jogsértő kilétéről, függetlenül attól az időponttól, amikor a cselekményekkel esetlegesen felhagytak.

2) A 2100/94 rendelet 96. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ha az időben ismétlődő cselekmények tekintetében a hároméves határidő lejárt, csak azok a cselekmények évülnek el, amelyeket az e rendelet 94. és 95. cikkében említett keresetek benyújtását megelőzően több mint három évvel követtek el.